

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

2. Adiutorium pure sufficiens ad gratiam: naturae pertinet: lapsorum reparationi inutile & perniciosum, in quo sita sit laesio liberi arbitrij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

CAPVT SECVNDVM.

Adiutorium purè sufficiens ad gratiam naturæ pertinet: Lapforum reparationi inutile & perniciosum. In quo sita sit læsio liberi arbitrij.

VIDIT enim perspicaciter, adiutorium sufficiens, præcipue prout à recentioribus explicari solet, non tam ad gratiam, quæ propriè nunc gratia vocatur, quam ad naturam pertinere, quamvis & natura sit quædam gratia. Quid enim magis ad naturam pertinet, juxta principia recentiorum, quam quod ita natura confertum arteque junctum est, ut ei auferri non possit, quin libertas naturalis creaturæ rationalis auferatur? Confidenter enim aliqui pronuntiant, quod Deus non solum neminem destituit auxilio sufficiens & necessario, cum quo integra maneat voluntatis libertas, sed neque possit illud auferre, quoties ratio non perturbatur & sufficienter auerit. Nam si alterum horum contingat, nec libera manet moraliter, nec culpa illi imputatur. Cum quo non pauci Scholastici consentiunt. Putant enim communiter non posse sufficiens adiutorium subtrahi, nisi velimus dicere actum securum non esse peccatum, vel Deum jubere impossibilia, vel nos peccare in eo quod præstare non possumus. Vidit igitur Augustinus hujusmodi auxilium potius ad naturam rationalis institutionem, quam ad reparationis gratiam esse referendum. Unde etiam de Angelis & primis hominibus fere simili consideratione dixit: Si autem hoc adiutorium (cum quo possent perseverare si vellent) vel Angelis vel homini, cum primum facti sunt desisset, quomodo non talis natura facta erat ut sine divino adiutorio posset manere si vellent, non utique sua culpa cecidissent. Adiutorium quippe desisset, siue quo manere non possent. Hoc autem esse auxilium sufficiens, ex ipso nomine manifestum est. Quid est enim adiutorium cum quo quis possit permanere si velit, nisi id cum quo sufficit permanere si velit. Itaque tale adiutorium, sicut & ipsa natura, præambulum quoddam est ad verum gratiæ medicinalis adiutorium, per quod, non, posse stare vel permanere, sed ipsum velle largiendū est. Hæc ergo quia vidit Augustinus, idèd nunquam ampliùs istius adiutorij tanquã reparatorij post casum hominis meminit. Nimirum vidit consequenter Augustinus, hoc adiutorij genus jam esse prorsus inutile lapforum reparationi vel operationibus, etiamsi ad sexcentos sufficientiæ gradus augetur: imò verò asseri non posse post lapsum, nisi, majori hallucinatione quàm Pelagiani sublato originali peccato, naturæ vires illæsas esse fateamur. Quod quamvis alibi, nisi fallor, utcumque diximus, nihil tamen vetat, & hic paulò uberius exponere. Pelagiani enim suis consentaneè principijs, idèd

A gratiam Christi hominibus adultis ad operandum negabant esse necessariam, quod nihil in eis esset peccando vitiatum, prout apud Augustinum libro de natura & gratia fufius exponitur. Quid enim est opus gratiæ medicinæ, ubi nullius morbi languor est? Tantæ namque vires deceat hominem, quando est sine vitio creatus, tantæque fasurille collatæ ex creationis & libertatis primæ beneficiò, ut bene vivere posset si vellent, assistente sufficiente Dei adiutorio, nec opus esset, ut ei Deus per gratiam ipsum velle largiretur. Recentiores autem longè deterius philosophantur. Credunt enim hominem jam esse peccato vitiatum, & concupiscentiam esse à diabolo tanquam vulnus inflictam, & eã plagã non obtante, tantas ei vires tribuunt, ut & vulneratus & ex vulnere graviter ægrotus idem possit, quod sanus poruit. Quod nemo sanæ mentis statueri potest, nisi hoc ipso semetipsum interimat, viresque arbitrij illæsas esse decernat. Nam siue adiutorium istud sufficiens dederis siue negaveris ad lapsi hominis voluntatem perinde omninò sese habet. Est enim illius naturæ, ut sine illo non possit arbitrium operari, ideoque necessitas ejus, nullam convincat inflictam esse voluntati ægitudinem, sed naturalem tantum adesse creaturæ rationalis infirmitatem, quæ talis est ut fortassis eam nec Deus ipse possit auferre. Est enim creaturæ ex nihilo productæ naturæ, ut sine sufficienti Dei adiutorio omninò non possit operari bonum, juxta illud Augustini, quo sufficiens primi hominis & Angelorum adiutorium asseruit: *Liberum arbitrium ad malum sufficit, ad bonum verò nihil est, nisi adiuvetur à omnipotenti bono.* Ex quo consequitur illud adiutorium sufficiens, quod etiam integerrimis viribus voluntatis consentaneum ac necessarium est, nullam omninò asserre vulnere concupiscentiæ sanitatem, quamvis vel perpetuò adesse, vel peccato perditum, Christi cruce reditū esse poneretur. Ita quippe se ad voluntatem habet respectu operationis bonæ, quemadmodum adiutorium alimenti, hoc est cibi & potus, sine quibus non potest natura mortalis vivere, vel adiutorium lucis, sine quo non possunt oculi cernere. Etenim talium a lutoriorum necessitas, non arguit ullam in homine ad vivendum vel in oculis ad videndum irreplisse ægitudinem, sed imbecillitatem naturæ mortali atque oculis concreatam, ut potè quæ sanctissima quoque & robustissima talibus adminiculis opus habent. Undè si propter delictum aliquod, homo

AVANCIUM
L. A. N. S. I. T. A.

V. sig. 1. p. dispus. 97.

Vide L. sum. de præc. sect. 6. n. 66. Franciscus Suarez lib. 3. de Cane. c. 11. num. 8. & alios.

Lib. de Corr. & grat. c. 11

lib. de Corr. & grat. c. 11

256
 homo luminis vel alimenti privatione ita A tur. Cum enim sufficientis adiutorii natura sit, dare ipsum operari posse si velis, & in eo sit sita voluntatis integritas tali adiutorio consentanea. ut cum eo possit operari si velit, quemadmodum ex Adami libertate & adiutorio patuit; Jactio seu vulnus voluntatis in ipsum illum volendi nutum voluntatis inflatum est, ad quem pertingere potest contrarie concupiscentiæ deorsum retrahente ac deprimente non potest. Hoc enim ut ei reddatur, non habet natura gratiæ sufficientis, prout omnes etiam recentiores consentiunt, cum in hoc ipso præcisè constituta sit, ut det nudum posse si velis. Hoc ergo per aliam gratiam reddi debet, cujus videlicet natura sit, non tantum dare dormientem quandam seu indifferentem ad usum & non usum sui, potestatem, sed etiam voluntatem: hoc est non tantum posse, sed velle. Nimirum non tantum afferre debet assistentiam quandam per modum alimenti & lucis quæ non efficiunt, ut vivat & videat etiam sanissimus, nisi velit, & nisi illa ipso nutu volendi ad opus rapiat; sed illum ipsum languorem sanare debet, quo voluntas à volendo revocatur, languenti quæ voluntati ipsum volendi nutum restituere. Hoc est autem proprium medicinalis gratiæ Salvatoris beneficium, cuius natura est, non tantum dare posse si volumus, quod olim in Adamo & Angelis primæ conditionis ac sufficientis adiutorii fuit, sed simul cum potestate velle quod possumus, ut præclarissimè Augustinus docet. Nam gratiæ medicinalis Christi proprium est efficere, ut aliam quamcumque gratiam sive habitalem sive sufficientem, utiliter habeamus; quo modo nisi habeatur, semper noxia est, quia ad hoc conducit ut damnabilius delinquamus: Tunc autem utile est velle cum possumus, & tunc utile est posse cum volumus. Nam quid prodest, si quod non possumus volumus, aut si quod possumus volumus? Quibus verbis divinâ luce fulgentibus Augustinus elegantissimè & solidissimè necessitatem gratiæ medicinalis & inutilitatem sufficientis asseruit. Quod si lapsis hominibus est inutilis, profectò hoc ipso & perniciosum est. Et verò quid homini misero perniciosius, quam illâ gratiâ abundare qua nemo unquam, fatentibus etiam Scholasticis, nisi majorem damnationem affectus est? Hoc ipso quippè unusquisque damnabilior est, quo magis sufficienti gratiâ abundavit. Nemo enim unquam sufficienti gratiâ usus est, aut utitur, aut utetur in æternum: qui mitius profectò puniretur, si tali auxilio caruisset, quo Deus neminem vel damnandorum, vel salvandorum usurum esse præcivit. Qua in re non jam effusa Dei bonitas, ad quam deprædicandum istud adiutorium non satis discretè excogitatum est, sed summa potius severitas ejus apparet.